

Till Riksdagen

Berättelse om 1968 års verksamhet

Ett sammansatt konstitutions- och bankoutsjott uttalade i sitt av riksdagen godkända betänkande 1966:3 att utskottet övervägt frågan om lämpligheten att ålägga riksdagens förvaltningskontor att årligen utgiva en berättelse över sin verksamhet att tillställas riksdagens ledamöter och på lämpligt sätt infogas i riksdagstrycket. Utskottet hade härvid med tillfredsställelse noterat den fortlöpande rapportering genom en tidskrift, »Aktuellt från riksdagens förvaltningskontor», som förvaltningskontoret under hösten 1966 inlett. Enligt utskottets uppfattning skulle därutöver en summarisk årlig verksamhetsberättelse, varmed kunde förfaras som ovan sagts, vara av värde.

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor får härmed avgiva berättelse om sin verksamhet under år 1968.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen har haft följande sammansättning.

Ledamöter har varit från första kammaren herrar Torsten Andersson (cp), Wärnberg (s) och Augustsson (s) och från andra kammaren herrar Lindholm (s) och Sterne (fp), fru Kristensson (h) och herr Martinsson (s).

Suppleanter har varit från första kammaren herrar Thorsten Larsson (cp), Eskilsson (h), Tistad (fp), Helge Karlsson (s) t. o. m. 26.1 samt Åke Larsson (s) och Wååg (s), båda fr. o. m. 27.1, och från andra kammaren herr Adamsson (s) och fröken Sandell (s).

Styrelsens *ordförande* har varit herr Lindholm och dess *vice ordförande* herr Torsten Andersson.

Som sekreterare har tjänstgjort direktören samt fr. o. m. 1.2 byråchefen vid förvaltningskontoret O. Cederstrand.

Sammanträden

Styrelsen har under året hållit 21 sammanträden, nämligen den 17 januari, 1, 13 och 14 februari, 7, 20 och 29 mars, 3 och 25 april, 10, 22 och

30 maj, 6 och 14 juni, 20 och 26 september, 23 oktober, 6 och 21 november samt 5 och 10 december.

Organisation och personal m m

Riksdagens förvaltningskontor är enligt gällande instruktion för kontoret (RFS 1967:3) riksdagens centrala myndighet för handläggning av riksdagens förvaltningsärenden och för förhandling om anställnings- eller arbetsvillkor för arbetstagare hos riksdagen och dess verk.

Den vid förvaltningskontorets tillkomst förutskickade översynen av kontorets arbetsuppgifter och organisation (KBaU 1966:1 s. 9) har fullföljts och bl. a. resulterat i en av styrelsen för tillämpning fr. o. m. 1.6 fastställt arbetsordning för förvaltningskontoret. Arbetsordningen har föregåtts av utredningar och överväganden, som syftat till en rationell handläggning av ärendena och till intern kontroll över medelsdisposition i överensstämmelse med riksdagens intentioner (BaU 1967:63).

Den under senare år med ca 50 procent ökade arbetsbördan inom kontorets arbetsenhet för riksdagstrycket m. m. har nödvändiggjort inrättande av en tjänst som assistent/byråassistent i högst lönegrad A 19 trots tillvaratagande av rationaliseringsmöjligheter. Genom framställning av det s. k. epokregistret (tioårsregistret) medelst offsettryck i stället för boktrycksförfarande beräknas totalkostnaderna kunna nedbringas med mer än hälften eller ca 150 000 kr. (BaU 1968:49 s. 25). För att kunna tillgodose riksdagsledamöternas ökade anspråk på skrivservice har vidare centrala skrivbyråns resurser ökat.

Förvaltningskontorets arbetsuppgifter har givetvis i hög grad rönt inverkan av det förhållandet att kontoret i överensstämmelse med riksdagens beslut har att förbereda ej blott ett utan två nya riksdagshus, det ena provisoriskt fr. o. m. 1.1.1971 och det andra permanent efter arkitekttävling. Hittills har arbetsuppgifterna avseende riksdagens lokalfrågor på kortare respektive längre sikt kunnat bemästras utan andra åtgärder inom förvaltningskontoret än att kontorets direktör och chef fr. o. m. 1.7.1968 beretts partiell tjänstebefrielse för att i ökad omfattning kunna ägna sig åt de betydelsefulla byggnads- och inredningsärendena.

Förvaltningskontorets personaldisposition påverkas även av dels förhandlingsverksamheten, som avser hela riksdagsförvaltningen (riksdagen och dess verk), dels de utredningar som uppdragits åt eller igångsatts av styrelsen och som delvis betingas av den förestående enkammarreformen och flyttningen till de provisoriska lokalerna.

Vissa upplysningar om förvaltningskontorets arbetsuppgifter

Riksdagens lokalfrågor på längre sikt

Liksom föregående verksamhetsår har riksdagens lokalfrågor på längre sikt varit en av förvaltningskontorets viktigaste arbetsuppgifter. På grund-

val av bemyndigande av 1967 års riksdag (BaU 1967:4) har styrelsen utrett dessa frågor under medverkan av byggnadsstyrelsen och av denna anlätade konsulter. Utredningens resultat redovisades i mars 1968 av byggnadsstyrelsen i ett betänkande »Riksdagens hus. Från två- till enkammar-system. Teknisk-ekonomisk utredning av Kungl. byggnadsstyrelsen på uppdrag av riksdagens förvaltningskontor», som styrelsen 26.3 presenterade för och tillställde riksdagens ledamöter och personal, massmedia m. fl. vid en sammankomst på Operan och vid en i samband därmed anordnad utställning. Den pågick t. o. m. 31.5 i Kronans hus vid Gustav Adolfs torg (f. d. Skandinaviska banken) och besöktes 28.3 även av Konungen.

I överensstämmelse med riksdagens beslut hade utredningen tagit sikte på tre huvudalternativ:

1. Ombyggnad på Helgeandsholmen
2. Nybyggnad på Helgeandsholmen
3. Nybyggnad på Nedre Norrmalm

Byggnadsstyrelsen förordade alternativ 2, nybyggnad på Helgeandsholmen, på grundval av funktionella, tekniska, ekonomiska och genomförandefaktorer men ansåg att motiveringen för detta alternativ avsevärt försvagades, om stadsbildsmässiga synpunkter invägdes på grund av de betydande risker alternativet härvidlag innebar. Ytterligare studier och överväganden syntes därför berättigade.

Förvaltningskontorets styrelse anmälde utredningen i skrivelse till riksdagen 3.4 jämte förslag om ytterligare utredning och hemställan om uppdrag att utarbeta program för en arkitekttävling avseende förslag till riksdagshus enligt i princip något av alternativen 1, 2 eller 3 a i byggnadsstyrelsens utredning, det sistnämnda underalternativet avseende nybyggnad på Nedre Norrmalm vid Gustav Adolfs torg med gräns norrut vid Jakobs-gatan. Styrelsen hade härvid beaktat den inställning som från Stockholms stads sida kommit till uttryck i ett 27.3 avgivet yttrande över byggnadsstyrelsens utredning. Bankoutskottet hemställde i utlåtande 1968: 48 i anledning av styrelsens framställning jämte motioner att riksdagen måtte uppdra åt förvaltningskontorets styrelse att ytterligare utreda riksdagens lokalfrågor på längre sikt och utarbeta program för en arkitekttävling avseende förslag till riksdagshus enligt i princip något av alternativen 1, 2 eller 3, alltså även enligt de underalternativ 3 b och 3 c, i norrmalmsalternativet vilka sträckte sig från Gustav Adolfs torg norrut över Jakobs-gatan mot Herkulesgatan.

Vid ärendets behandling i riksdagen biföll första kammaren bankoutskottets hemställan, medan andra kammaren biföll en i utskottet av herr Åkerlund avgiven reservation av innebörd att den fortsatta utredningen och programmet för arkitekttävlingen borde begränsas till Helgeandsholmsalternativen. Med anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut företogs sammanjämkning, varefter andra kammaren på förslag av bankoutskottet be-

slöt att med frånträdande av sitt tidigare beslut biträda första kammarens beslut (BaU 1968:54).

Utrednings- och programarbetet har därefter bedrivits i överensstämmelse med riksdagens beslut och närmast inom en arbetsgrupp, bestående av tjänstemän från förvaltningskontoret, byggnadsstyrelsen och Stockholms stad med förvaltningskontorets direktör som sammankallande.

I början av november 1968 avgav Stockholms stads fastighetskontor, sanneringsavdelningen, en informationspromemoria, »Alternativa förläggningar av permanent riksdagshus», till stadens delegerade för handläggning av vissa aktuella markuppgörelser mellan kronan och staden, vari konsekvenserna för Nedre Norrmalms reglering av en förläggning dit av ett riksdagshus analyserades. Enligt promemorian skulle förslagen till riksdagshus på Nedre Norrmalm kunna genomföras till 1982 eller 1983 men problemkomplexen i detta alternativ starkt indicera till fördröjningar, medan förslagen till riksdagshus på Helgeandsholmen skulle kunna genomföras till 1980 eller 1981 men riskerna för förseningar härvid vara betydligt mindre än vid förläggning till Nedre Norrmalm. Vidare skulle en förläggning av riksdagen till Nedre Norrmalm, utöver andra olägenheter för staden, medföra att regleringsarbetena inom de sydligaste delarna av Nedre Norrmalm kom att åtminstone sträcka sig över tidsperioden 1969—1983 eller ungefär lika länge som cityregleringen i övrigt förutsatts pågå. Stadens fastighetsnämnd, som 12.11 behandlade ett förslag från fastighetskontoret att tävlingen om ett permanent riksdagshus inte måtte äga rum inom Nedre Norrmalm, beslöt utan eget ställningstagande överlämna framställningen till stadskollegiet.

Med anledning av vad sålunda förekommit hemställde styrelsen för riksdagens förvaltningskontor i skrivelse 14.11 till Stockholms stadskollegium att staden måtte sätta styrelsen i tillfälle att informera riksdagen om stadens villighet att medverka till en arkitekttävling i överensstämmelse med riksdagens beslut, alltså avseende förslag till riksdagshus enligt i princip något av alternativen 1, 2 eller 3, och om eventuella ekonomiska anspråk från stadens sida mot riksdagen. Stadskollegiets svar, som åtföljdes av ett omfattande utredningsmaterial från stadens nämnder m. fl., avgavs 4.12 och innebar att kollegiet med sju röster mot fyra beslutat vidhålla sin ståndpunkt från våren 1968, d. v. s. att tävlingen borde begränsas till alternativen 1, 2 eller 3 a, alltså Helgeandsholmen och Nedre Norrmalm med gräns norrut i Jakobsgatan. Förvaltningskontorets styrelse beslöt med hänsyn till ärendets vikt i skrivelse till Stockholms stad 10.12 hemställa att staden efter behandling i stadsfullmäktige ville sätta styrelsen i tillfälle att lämna riksdagen den avsedda informationen. I avvaktan på stadens svar, som uppges kunna emotses vid månadsskiftet januari/februari 1969, pågår utredningsarbetet närmast innefattande en under alla förhållanden

erforderlig bearbetning av det preliminära lokalprogrammet samt vissa specialundersökningar.

Riksdagens provisoriska lokaler

I syfte att till enkammarreformen 1.1.1971 säkerställa provisoriska lokaler för riksdagen intill dess ett om- eller nybyggt riksdagshus kan stå färdigt beslöt riksdagen, med bifall till en framställning från förvaltningskontorets styrelse 17.1, att som en beredskapsåtgärd hos Kungl. Maj:t hemställa att byggnadsstyrelsen fick i uppdrag att projektera en planerad förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen i Stockholm på sådant sätt att riksdagen och riksdagsbiblioteket kunde erhålla provisoriska lokaler där från 1971 års början (BaU 1968: 9). Kungl. Maj:t lämnade byggnadsstyrelsen det begärda uppdraget.

I december 1967 framlade företrädare för Stockholms stad för styrelsen ett förslag till provisoriska lokaler för enkammarriksdagen vid Sergels torg i Stockholm, avsedda att inrymmas i ett kulturhus, en teaterbyggnad och en hotellbyggnad, vilka avsågs skola skyndsamt uppföras om förslaget vann bifall. Detta förslag bearbetades ytterligare under våren 1968 och redovisades i promemorior, framlagda av Stockholms stads fastighetskontor, saneringsavdelningen.

Efter remiss från bankoutskottet lät styrelsen under våren 1968 även närmare undersöka ett av andra kammarens andre vice talman herr Cassel och ytterligare åtta riksdagsledamöter hos utskottet väckt förslag att möjligheten att som provisorisk lokal utnyttja ett för ändamålet ombyggt passagerarfartyg borde prövas.

Med skrivelse till riksdagen 3.4 redovisade styrelsen de tre nämnda förslagen, varvid styrelsens majoritet förordade alternativet Sergels torg. Med bifall till styrelsens framställning beslöt riksdagen, på hemställan av bankoutskottet, anta Stockholms stads erbjudande om provisorisk förläggning av riksdagen till lokaler vid Sergels torg fr. o. m. år 1971 under den tidsperiod som erfordras för iordningställande av permanenta arbetslokaler för riksdagen (BaU 1968: 47).

I och med riksdagens beslut i förlägningsfrågan intensifierades projekteringsarbetet, som bedrivs i nära samverkan mellan förvaltningskontoret, under medverkan av byggnadsstyrelsen och konsulter, och Stockholms stad. Under sommaruppehållet 1968 genomförde förvaltningskontoret en enkät bland riksdagens samtliga ledamöter rörande önskemål och behov i fråga om eget arbetsrum respektive kombinerat arbets- och bostadsrum i de provisoriska lokalerna. Med bifall till en framställning från styrelsen 23.10 beslöt riksdagen på hemställan av bankoutskottet att riksdagens lokaler vid Sergels torg skulle omfatta ett arbetsrum för varje riksdagsledamot, att ca 145 av ledamotsrummen i hotellbyggnaden skulle vara bo-

stadsinredda, att riksdagens plenisal skulle inredas i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen förordat alternativ, det radiella systemet, som närmast motsvarar de nuvarande kamrarnas, samt att vissa el- och teletekniska anläggningar skulle anskaffas, bl. a. ny rikstelefonväxel, anläggning för bildprojektion i plenisalen samt mikrofoner vid ledamotsplatserna i plenisalen. Riksdagen godkände vidare fortsatt projektering enligt i huvudsak vissa av styrelsen angivna riktlinjer (BaU 1968: 63).

Styrelsen begagnar tillfället att för riksdagen anmäla att projekteringsarbetena hittills i allt väsentligt bedrivits i den takt tidplanen förutsätter.

Övriga fastighets- och lokalfrågor

Sedan 18 rum på riksdagshusets tak färdigställdes hösten 1967 är möjligheterna att anskaffa ytterligare arbetsrum för ledamöter i riksdagshuset praktiskt taget uttömda. Antalet ledamotsrum (utöver talmans-, statsråds-, utskottsordförande- m. fl. rum för ledamöter med särskild funktion) är 56 i riksdagshuset och 23 i kvarteret Rosenbad. Av ledamotsrummen i riksdagshuset är 35 inte partibundna.

Genom hyresavtal med Publicistklubben har ytterligare ett tjänsterum anskaffats i kvarteret Rosenbad för konstitutionsutskottet.

Riksdagens revisorers kansli omorganiserades 1.1.1968, varvid personalorganisationen mer än fördubblades (KU 1967: 60, BaU 1967: 63). Genom avtal med byggnadsstyrelsen har förvaltningskontoret erhållit nyttjanderätten till en större personalbostad (landshövdingens i förutvarande Stockholms län) i kvarteret Rosenbad, där revisorerna jämte riksgäldskontoret f. n. har sitt kansli. Våningen omändras genom byggnadsstyrelsens försorg för kontorsändamål. Härigenom kommer behovet av samlade lokaler för revisorer- nas utvidgade kansli att bli tillfredsställande tillgodosett.

Renoveringen av riksdagshusets fasader har under året avslutats.

För att i förekommande fall underlätta ledamöternas disposition av rum i riksdagshuset under icke-sessionstid och med hänsyn till svårigheterna att ordna tillräckligt säkra tekniska lösningar har förvaltningskontorets styrelse beslutat att kontoret skall svara för kostnaden för erforderlig vaktpersonal, då enskild riksdagsledamot efter stängningsdags mellan sessionerna disponerar lokal i riksdagshuset. Tidigare har ledamot i sådant fall varit skyldig att bestrida kostnad för vakthållning.

Under år 1968 har liksom tidigare år lokaler upplåtits i riksdagshuset och i kvarteret Rosenbad för i första hand allmänna ändamål. Upplåtelse har skett vid 947 tillfällen, därav 211 för riksdagspartier, 80 för andra politiska organisationer, 73 för departement, statliga verk och myndigheter, 243 för statliga kommittéer och utredningar, 28 för landsting och kommunala organ, 10 i samband med kongresser och utländska besök, 13 för fackliga organisationer, 19 för andra ideella sammanslutningar samt 82 för andra nyttjare. Härutöver har lokaler vid 137 tillfällen upplåtits för enskild riks-

dagsledamots räkning för sammanträde m. m. Under tiden 31 augusti—4 oktober 1968 var andra kammarens plenisal jämte sju utskottslokaler upplåtna för 1968 års allmänna kyrkomöte.

Förhandlingsverksamhet

Förhandlingarna mellan förvaltningskontoret och de statsanställdas huvudorganisationer om fördelningen av 1968 års totalram har i överensstämmelse med av riksdagens lönedelelegation utfärdade direktiv bedrivits enligt i huvudsak samma riktlinjer som motsvarande förhandlingar inom den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen. På grund av att den genom fördelningsförhandlingarna minskade spännvidden inom lönegrupperingen ej medförde relativt sett lika stora kostnader inom riksdagsförvaltningen, där endast riksbankens avdelningskontor är förlagda utanför ortsgrupp 5, som inom den övriga statsförvaltningen, uppkom utrymme för en begränsad tjänsteförteckningsrevision (B-lista) inom riksdagens och dess verks tjänstemannaområde. Vid denna beaktades särskilt lönerna för tjänstemän som kunde betecknas som lågavlönade.

Förvaltningskontoret har under året slutit följande avtal, som ej avsett ändrad löneställning på grund av omorganisation (AB-frågor):

den 4 april

avtal med statstjänstemännens huvudorganisationer om retroaktivt tillägg för 1968

den 25 april

avtal med statstjänstemännens huvudorganisationer om fördelning av 1968 års totalram m. m.

den 13 juni

avtal med statstjänstemännens huvudorganisationer om ändring av 5 § RAST m. m.

avtal om ändring av avtal om fördelning av 1968 års totalram m. m.

den 11 november

avtal med Statstjänstemännens riksförbund och Tjänstemännens centralorganisations statstjänstemannasektion om ändring av avtal angående anställningsvillkor för personal huvudsakligen anställd för sedelräkning (sedelräkningsbiträden) vid riksbanken samt

den 10 december

avtal med statstjänstemännens huvudorganisationer om förlängning efter utgången av år 1968 av vissa avtal och

avtal med Sveriges arbetsledareförbund om förlängning efter utgången av år 1968 av vissa avtal.

Med anledning av omorganisation av riksdagens ombudsmannaämbeten slöt förvaltningskontoret den 6 mars 1968 efter AB-förhandlingar avtal med statstjänstemännens huvudorganisationer om lönegradsplaceringen m. m. för vissa tjänster vid riksdagens ombudsmannaexpedition, varjämte ett efter

överläggningar med berörda huvudorganisationer av förvaltningskontoret framlagt förslag beträffande löneställningen för ombudsmännen och deras ställföreträdare underställdes riksdagen (Rskr 1968: 124).

I anslutning till kollektivavtalen har förvaltningskontoret meddelat föreskrifter och anvisningar angående handläggningen av lönegradsfrågor m. m. (s. k. arbetsgivarnycklar).

Under år 1968 har arbetsfred rått inom riksdagsförvaltningens arbetstagarområde. Samtliga avtal utom huvudavtalet har av arbetstagarparterna uppsagts till 1.1.1969. Sveriges arbetsledareförbund har till 1.7.1969 uppsagt även huvudavtalet.

Gemensamma administrativa bestämmelser

Utöver i det föregående nämnda föreskrifter och anvisningar i anslutning till ingångna kollektivavtal har förvaltningskontorets styrelse med stöd av gällande instruktion eller särskilda bemyndiganden meddelat ett betydande antal för riksdagen och dess verk gemensamma föreskrifter. De flesta beslut om sådana föreskrifter har åsyftat att i fråga om arvoden, löner, ersättningar och pensioner åvägabringa motsvarande tillämpning inom riksdagsförvaltningen av bestämmelser som meddelats av Kungl. Maj:t för den övriga delen av statsförvaltningen.

Personalutbildning

Tjänstemän inom den inre riksdagsförvaltningen har även under år 1968 beretts tillfälle att genomgå av statskontoret och statens personalutbildningsnämnd anordnade kurser. Detta gäller bl. a. statskontorets ADB-kurser samt personalutbildningsnämndens introduktionskurser för biträdespersonal, kontorsarbetsledningskurs, kanslistkurs och förhandlingsrättskurs.

Den i föregående verksamhetsberättelse omnämnda utredningen inom förvaltningskontoret under medverkan av personalutbildningsnämnden om personalutbildning för riksdagens vaktmästarpersonal har avslutats och resulterat i att en kurs för riksdagsvaktmästare och kontorspersonal inom riksdagen anordnats under veckan 7—11 oktober. Ett trettiotal vaktmästare och kontorister deltog. Kursen var upplagd som en särskild grundutbildning för denna personal och avsåg riksdagen som arbetsplats, kontakten med riksdagsledamöterna, Sveriges riksdag i arbete, regeringen och arbetet i kanslihuset samt statsförvaltningen i övrigt, riksdagstrycket, tjänstemannarätt och avtalskännedom, lokalkännedom, kännedom om massmedia och organisationernas roll i samhället, terminologi, kontorsteknik och samarbetsfrågor på arbetsplatsen.

Styrelsen har därjämte föranställt om grundutbildning i engelska för riksdagsvaktmästare. Utbildningen pågår.

Personalvård

Kungl. Maj:t har efter framställning från förvaltningskontoret i vederbörande statsdepartement i instruktion för statens personalvårdsnämnd uppdragit åt denna att inom sitt område biträda riksdagen och dess verk i den utsträckning sådan medverkan begäres. Nämnden har under året — utöver tillhandahållande av service — genom sin chefsläkare och konsulenter medverkat vid introduktionsföreläsningar, som förvaltningskontoret anordnat för företrädare för arbetsgivarsidan och arbetstagersidan inom riksdagsförvaltningen.

Företagsdemokrati och förslagsverksamhet

I anledning av framställning från styrelsen har riksdagen på hemställan av bankoutskottet godkänt att företagsnämnderna hos riksdagen och dess verk, om så begäres, får beslutanderätt i vissa frågor av ekonomisk natur. Dessa frågor gäller ersättningar och belöningar för förslag till rationalisering och andra förbättringar samt användningen av medel för vissa personalvårdande åtgärder (BaU 1968: 49). Bestämmelser härom har utfärdats av styrelsen med verkan fr. o. m. 1.7.1968 (RFS 1968: 5). För den inre riksdagsförvaltningen har nytt avtal om företagsdemokrati, innefattande bl. a. företagsnämndens övertagande av sådan beslutanderätt, träffats mellan förvaltningskontoret och personalorganisationerna för tillämpning från sistnämnda dag. Denna nämnd tjänstgör enligt överenskommelse även som skyddskommitté.

Vidare har riksdagen på framställning bemyndigat styrelsen att inrätta en central förslagsnämnd för riksdagen och dess verk. Bestämmelser om en sådan nämnd har av styrelsen utfärdats 20.9.1968 (RFS 1968: 7). Styrelsen har slutligen bemyndigats att beträffande företags- och förslagsnämndernas verksamhet inom riksdagsförvaltningen meddela bestämmelser motsvarande dem som gäller eller kan komma att gälla inom den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen.

Ledamöter i företagsnämnderna för den inre riksdagsförvaltningen och riksdagsbiblioteket har i februari 1968 deltagit i en av civildepartementet anordnad kurs i företagsdemokrati.

Riksdagstryck

(Siffrorna inom parentes avser 1967)

Antalet avlämnade *propositioner* och *skrivelser* utgjorde 171 (175). Under höstsessionen behandlades 6 (15) från vårsessionen uppskjutna propositioner med tillhörande motioner.

Motioner väcktes till ett antal av 1 037 (928) i första kammaren och 1 313 (1 144) i andra kammaren. För behandling under hösten hade från vårsessionen uppskjutits i första kammaren 49 (59) och i andra kammaren 154 (170) fristående motioner.

Följande antal *utlåtanden (betänkanden)* och *memorial* avgavs:

Utrikesutskottet	14	(14)
konstitutionsutskottet	40	(60)
statsutskottet	201	(211)
bevillningsutskottet	72	(65)
bankoutskottet	71	(64)
första lagutskottet	57	(64)
andra lagutskottet	73	(76)
tredje lagutskottet	72	(64)
jordbruksutskottet	48	(40)
allmänna beredningsutskottet	57	(58)

Antalet *riksdagskrivelser* utgjorde 421 (417).

Antalet *debattprotokoll* utgjorde i första kammaren 112 (120) och i andra kammaren 115 (117) samt *definitiva protokoll* i såväl första som andra kammaren 123 (132).

Interpellationer framställdes till ett antal av i första kammaren 58 (92) [varav 2 obesvarade] och i andra kammaren 150 (186) [varav 6 obesvarade och 1 återtagen]. Antalet *enkla frågor* var i första kammaren 89 (92) [varav 1 obesvarad] och i andra kammaren 263 (260) [varav 10 obesvarade].

På framställning av styrelsen har riksdagen uppdragit åt styrelsen att låta utarbeta ett sammanfattande person- och sakregister (epokregister) för tioårsperioden 1961—1970. Arbetet har påbörjats, varvid en kostnadsbesparande framställningsmetod förutsatts komma till användning.

Styrelsen har för år 1969 fastställt följande prenumerationspriser på riksdagstrycket:

<i>Häftat tryck</i>	<i>Helår kr.</i>	<i>Höstsession kr.</i>
A Första kammarens protokoll	45:—	20:—
B Andra kammarens protokoll	45:—	20:—
C Bihang till protokollen	155:—	50:—
D Riksdagsdebatterna FK	30:—	10:—
E Riksdagsdebatterna AK	30:—	10:—

Bundet tryck

Kamrarnas protokoll	150:—	
Bihang till protokollen	300:—	450:—

Riksdagens författningssamling

Riksdagens författningssamling (RFS) har under året utkommit med åtta nummer.

»Aktuellt från riksdagens förvaltningskontor»

Förvaltningskontorets publikation med denna titel har utgetts två gånger under året. I publikationen lämnas information i aktuella frågor.

Övrig publikations- och informationsverksamhet

En av riksgäldskontoret i december 1967 färdigställd stillfilm om riksdagen och dess arbete, som tillkommit i samråd med och nyttjas av kontaktorganet riksdag-skola m. fl., har under året mångfaldigats och hålles till salu av förvaltningskontoret.

En ny och av kamrarnas sekreterare översedd upplaga av broschyren »Sveriges riksdag», vari ett avsnitt om den under året beslutade partiella författningsreformen inarbetats, har färdigställts under 1968 och genom förvaltningskontorets försorg offererats till skolledningar m. fl.

Under året har utgivits:

Allmänt avlöningsavtal för tjänstemän hos riksdagen och dess verk (RAST), gällande från 1.1.1968

Allmänt tjänsteförteckningsavtal beträffande tjänster vid riksdagen och dess verk (RATF), gällande från 1.1.1968

Avtal om fördelning av 1968 års totalram m. m. inom riksdagsförvaltningen (RFAT-68) samt

Personalförteckningar

En för 1969 års riksdag avsedd ny och översedd upplaga av »Riksdagspromemorian» har färdigställts under året.

Riksdagens upplysningstjänst

Informations- och utredningsuppdragen har under år 1968 uppgått till 2 737, vilket innebär en ökning från föregående år med 105. Av uppdragen härrörde 2 610 från 259 riksdagsledamöter och återstoden från kammar- och utskottskanslier m. fl. Skriftliga utredningar och rapporter har färdigställts till ett antal av 1 429. Arbetsbalansen vid årets slut omfattade 63 uppdrag.

Årsregister till riksdagstrycket har genom upplysningstjänstens försorg utarbetats och utgivits av trycket i sedvanlig omfattning.

Vissa utredningar

Under året avslutade utredningar inom förvaltningskontoret:

Utredning om *riksdagstjänstemännens pensionsförhållanden*, vilken resulterat i föreskrifter, utfärdade av styrelsen 30.5.1968 (RFS 1968: 4), i anslutning till bestämmelserna 14.12.1966 (RFS 1967: 9) om pensionsreglering för arbetstagare inom den inre riksdagsförvaltningen samt

Utredning om *grundutbildning för riksdagsvaktmästare*, vilken lett till att förvaltningskontoret under tiden 7—11 oktober anordnat den under

avsnittet om personalutbildning (s. 8) redovisade utbildningen för riksdagsvaktmästare och kontorspersonal.

Fortsatta eller påbörjade utredningar inom förvaltningskontoret:

Översynen av *stadgan om ersättning för riksdagsmannaupdragets fullgörande* fortsätter. Som en etapp i översynsarbetet framlade styrelsen i framställning till riksdagen 6.11.1968 förslag till bestämmelser i ersättningsstadgan om visstidspension och engångsersättning i vissa fall till riksdagsledamot, vars mandat upphör efter 30.12.1968. På hemställan av konstitutionsutskottet beslöt riksdagen i huvudsak bifalla framställningen (KU 1968: 40).

Utredningen om *ADB-teknikens utnyttjande i riksdagsarbetet* fortsätter men torde med hänsyn till den av riksdagen vid uppdragets meddelande förutskickade begränsningen av utredningens omfattning kunna redovisas för riksdagen under 1969 års vårsession. Dessförinnan skall emellertid erfarenheterna bearbetas och analyseras från den av styrelsen i december 1968 i riksdagshuset tillsammans med statskontoret anordnade demonstrationen för riksdagens ledamöter m. fl. av hur information återvinnes ur riksdagstrycket med anlitande av ADB.

I anslutning till projekteringen av provisoriska lokaler för riksdagen vid Sergels torg har utredningen om *vaktmästargöromålens organisering och bedrivande*, vilken hösten 1967 föranledde vissa organisatoriska förändringar inom riksdagshuset, utvidgats och bedrivs nu under medverkan av statskontoret och företrädare för vederbörande personalorganisation med sikte på förhållandena efter enkammarreformens genomförande 1.1.1971. Flyttningen till provisoriska lokaler har under året även föranlett styrelsen att inom förvaltningskontoret påbörja en utredning om *städningsgöromålens organisering och bedrivande* under medverkan av expertis från den pågående statliga städningsutredningen.

Inom ramen för projekteringen av provisoriska lokaler för riksdagen vid Sergels torg samt av inredning och utrustning i dessa ävensom i samband med den fortsatta utredningen av riksdagens lokalfrågor på längre sikt samt förberedelserna för en arkitekttävling om *riksdagens hus* pågår ett omfattande och till olika arbetsgrupper förlagt utredningsarbete under medverkan av byggnadsstyrelsen och konsulter. Härom hänvisas till vad styrelsen anfört i det föregående.

Vissa statistiska uppgifter

Antalet under år 1968 (siffrorna inom parentes avser 1967) inom förvaltningskontoret diarieförda ärenden uppgick till 517 (442) exklusive protokoll, delgivningar m. fl. handlingar som ej registreras. Härtill kommer 209 (208) ansökningar till tjänster. Av de första hänförde sig 202 (135) till arbetsenheten för fastighets- och intendenturfrågor, 188 (141) till förhand-

lings-, personal- och författningsenheten, 101 (126) till löne- och pensionsenheten, 22 (34) till enheten för riksdagstryck m. m. samt 4 (6) till upplysningstjänsten. Enligt gällande praxis föres liggare över allt riksdagstryck m. m. separat inom enheten för riksdagstryck m. m. och avser huvuddelen av enhetens ärenden. Till upplysningstjänsten riktade fråge- och utredningsuppdrag registreras direkt inom denna arbetsenhet (se under avsnittet Riksdagens upplysningstjänst).

I handläggningen av detta ärende har deltagit, förutom undertecknad ordförande, herr Augustsson, fru Kristensson samt herrar Martinsson, Thorsten Larsson, Tistad och Åke Larsson.

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

På styrelsens vägnar:

SIGURD LINDHOLM

/Sture Lannefjord